

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE OKULA BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERİN OKULA UYUM SÜRECİNDE EBEVEYN TARZLARININ ÖĞRENCİ TUTUMLARI ÜZERİNDE ETKİSİ**Nur DURMUŞ¹, Ekrem ARDIÇ², Nergiz TEKERCİOĞLU³, Sema ÖZEN ALTINSOY⁴****Makalenin Alanı: ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ EĞİTİMİ****Makale Bilgileri****Geliş Tarihi**

30.08.2022

Kabul Tarihi

30.08.2022

Anahtar**Kelimeler**Okul öncesi dönem,
Ebeveyn tutumları,
Okula uyum.**Özet**

Eğitim bireyleri hayata hazırlayan bir süreçtir. Eğitim hayatın doğal bir oluşumudur. Plansız programsız kendi halini de olsa birey her an eğitimin içindedir. Kişilerin birbirleriyle, olay ve durumlarla etkileşimi eğitime yön veren başlıca etkenlerdir. İnfomal eğitimde kişinin öğrenmesi; taklit ve gözlem yolu ile gerçekleşmektedir. Bireylerin birbirleriyle ve çevreyle etkileşimi arttıkça eğitimin planlı programlı olması kaçınılmaz olmuştur. Formal eğitim her toplumda otoriteler tarafından oluşturularak, uygulanmaktadır ve devlet kontrolündedir. Formal Eğitim Önceden belirlenen amaçlar doğrultusunda örgün ve yaygın olarak istendik davranış kazandırma sürecidir. Ülkemizde Okul Öncesi Eğitimi ile başlayarak üniversiteye kadar uzanan bu süreçte bireylerin eğitime bakışı, tutum ve yaklaşımları farklılık göstermektedir. Bu farklılaşma farklı sosyo-kültürel çevrelerde yetişmiş olmak, ekonomik durumlar, aile bireylerinin eğitim durumları gibi birçok sebepten şekillenir. Bu çalışmada okul öncesi öğrencilerinin okula uyum sürecinde aile tutumlarının etkisi araştırılmıştır. Temel olarak Demokratik Anne Baba, Otoriter Anne Baba, Koruyucu Anne Baba, İhmalkâr Anne Baba tarzları üzerinde durulmuştur. Demokratik ailelerden gelen öğrencilerin okula kolay uyum sağlamaları beklenir. Korumacı ailelerde yetişen çocuklarda özgüven eksikliği nedeniyle uyumsuzluk beklenir. Otoriter Ailelerde ise öğrencilerin duygularını yansıtamamaları beklenir. İhmalkâr Ailelerde ise durum değişkenlik göstermektedir.

Article Info**Received**

30.08.2022

Accepted

30.08.2022

KeywordsPreschool term,
Parent attitudes
school,
Adjustment**Abstract**

Education is a process that prepares individuals for life. Education is a natural occurrence of life. The individual is always in education, even if he is in his own state without a plan or program. The interaction of people with each other, with events and situations are the main factors that shape education. One's learning in informal education; occurs through imitation and observation. As the interaction of individuals with each other and with the environment increases, it has become inevitable for the education to be planned and programmed. Formal education is created and implemented by the authorities in every society and is under the control of the state. Formal Education is the process of gaining formal and widespread desired behavior in line with predetermined objectives. In this process, starting with Pre-School Education in our country and extending to the university, individuals' perspectives, attitudes and approaches to education differ. This differentiation is shaped by many reasons such as being brought up in different socio-cultural environments, economic conditions, and educational status of family members. In this study, the effect of family attitudes on the adaptation process of preschool students to school was investigated. Mainly, Democratic Parent, Authoritarian Parent, Protective Parent, Negligent Parent styles were emphasized. Students from democratic families are expected to adapt easily to school. Incompatibility is expected due to lack of self-confidence in children who grow up in protective families. In authoritarian families, students are expected not to be able to reflect their feelings. The situation is different in Neglected Families.

¹ İdem Şehit Abuzer Doğan Anaokulu, Kayseri, email: enyuarnur@gmail.com, Orcid: 0000-0002-2371-4773 (Sorumlu Yazar/Corret Author)

² Keykubat Şehit Ömer Aktaş İlkokulu, Kayseri, email: ekremardic@hotmail.com, Orcid: 0000-0003-4389-2478

³ İdem Şehit Abuzer Doğan Anaokulu, Kayseri, email: tkrcnergiz.0@gmail.com, Orcid: 0000-0003-3746-1268

⁴ Ankara Üniversitesi Cebeci Anaokulu, Ankara, email: semaozen75@gmail.com, Orcid: 0000-0002-1616-8268

1. GİRİŞ

Eğitim bireyin hayatının her aşamasında önemli bir role sahiptir. İnfomal eğitim anne karında başlarken, formal eğitim bireyin aktif olarak bir eğitim kurumuna başlamasıyla hayatında yer alır. Formal eğitim bazı özel kurslar dışında genellikle okul öncesi eğitimle başlar. Bireyler genetik kodları ve harmanlandığı çevrenin etkisiyle eğitim kurumlarına karşı bir tutum geliştirir. Uyum, çocukların sahip olduğu nitelikler ile kendi benlikleri ve yaşadıkları çevre arasında düzenli, dengeli bir ilişki kurabilmesi ve bu ilişkiyi sürdürebilmesidir (Doğan, Kelleci, Sabancıoğulları ve Aydın, 2008). Okula uyum ise, okul kültürünün gerektirdiği çok yönlü nitelikler ile çocukların sahip oldukları nitelikler arasında bulunan uyumun derecesi olarak ifade edilebilir (Spencer, 1999).

Bu çalışmada okul öncesi eğitime başlayan okula uyum sürecinde ebeveyn tarzlarının etkisi araştırılmıştır.

Bu dönemde okulla sağlıklı bağ kurulmaması bütün eğitim hayatını olumsuz etkilediğinden bu dönem büyük önem arz etmektedir. Konuyla ilgili Milli Eğitim Bakanlığı uyum haftası adı altında bir çalışma başlatarak okulların normal açılma tarihinden bir hafta önce açılması uygulamasına geçmiş, alışma sürecine önemli bir katkı sağlamıştır. Özellikle son yıllarda uyum haftası eğitimine alileri de katarak uyum sürecini hızlandırmıştır.

İlgili alan yazın incelendiğinde okula uyum sürecini farklı boyutları ile ele alan çalışmalara rastlanmaktadır (Kaya 2014; Gülay ve Erten, 2011; Lahav, Apter ve Ratzon, 2013; Daniels, 2014; Mercan Uzun, 2015 ve Şentürk Berber, 2015).

Okul öncesi dönemde çocukların okula uyumu ile ilişkili faktörlerden biri de kuşkusuz ki anne ve baba tutumlarıdır. İlgili alan yazın incelendiğinde, farklı ülkelerde anne baba tutumlarını ya da okula uyumu farklı boyutlarıyla inceleyen araştırmalar olmasına rağmen ülkemizde anne ve baba tutumlarının çocukların okula uyumları üzerindeki etkisini inceleyen araştırmalar (Yalçın, 2016) oldukça sınırlıdır. Bu araştırmanın anne baba tutumları ile okula uyum ilişkisinin yordama özelliklerini değerlendirmesi açısından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Aile tutumları demokratik aile, otoriter aile, korumacı aile ve ihmalkâr aile olarak ele alınmıştır.

Aile bireylerinin birbirine karşı saygılı olduğu, kararların ortak alındığı, sağlıklı güven ortamının oluşturulduğu demokratik aile yapısında yetişmiş çocukların okula uyum sürecini başarıyla atlatmaları beklenmektedir.

Otoritenin hakim olduğu kapalı ailelerde bu süreçte çocukların içe kapanık ve sessiz bir tavır sergiledikleri görülmüştür.

Korumacı ve ihmalkâr ailelerde ise okul kuralları kabullenilmediğinden bir uyum süreci yaşanması beklenmektedir.

Bu araştırmanın amacı, anne baba tutumlarının okul öncesi dönemdeki çocukların okula uyum becerileri üzerindeki etkisinin olup olmadığını ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın amacı doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Baskıcı/ otoriter anne baba tutumunun 48 aylık çocukların okula uyumu üzerinde etkisi var mıdır?
2. Demokratik anne baba tutumunun 48 aylık çocukların okula uyumu üzerinde etkisi var mıdır?
3. İhmalkâr anne baba tutumunun 48 aylık çocukların okula uyumu üzerinde etkisi var mı?
4. Korumacı anne/baba tutumunun 48 aylık çocukların okula uyum üzerinde etkisi var mı?

2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Okul Öncesi Eğitim dönemi 0-6 yaş aralığını kapsayan dönemdir. Birçok gelişmiş ülkede okul öncesi eğitim formal olarak en geç 2 yaşında başlamaktadır. Ülkemizde ise son zamanlarda bu yaş döneminde eğitimin önemi anlaşılmış devlet kurumlarında okula başlama yaşı 3 yaşa kadar çekilmiştir. Okul öncesi dönem insanların karakterlerinin oluştuğu çok önemli bir zamandır. Bu yaşlarda kazanılan alışkanlıklar olaylara karşı alınan tutumlar, ömrümüzün sonuna kadar yatımızı etkilemektedir. Bilimsel olarak kanıtlanan bu çıkarımı göz önüne alırsak, bu yaşların önemini çok daha iyi anlayacağız. Bu araştırma insan hayatının bütünü şekillendiği bu dönemde çocukların eğitime bakışı yaklaşımları, tutumları konularında bir fikir oluşturacak ve olası problemleri tespit etmemizi sağlayacaktır. Çocukların eğitime başlarken takındıkları tutumlar bütün eğitim hayatlarına yansımaktadır. Bu tutumların sebeplerinden biri olarak görülen anne baba tutumları üzerine yapılan bu çalışma sonucunda olumsuz tutumlara neden olan davranışlar ortadan kaldırılarak olumlu tutumlar doğrudan davranışlar desteklenerek çocuk eğitimi açısından önemli bir adım atılabilir.

2.1.Araştırmanın Amacı

Araştırma son ucunda okula uyum sağlayan çocukların uyumsuzluklarında anne baba tutumlarının etkileri tespit edilirse, olumlu tutumları artırıcı çalışmalar, eğitimler, yönlendirmeler yapılırken, olumsuz davranışlara neden olan tutumları değiştirici önlemler alınabilir.

2.2. Problem Cümlesi

Okulla ilk kez tanışan çocukların okula karşı tutumlarında farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir. Aynı yaş grubunda bazı çocukların okula uyum sürecini başarıyla ve olumlu atlattıkları görülürken, bazı çocuklarda durum tam aksidir. Hatta uyum sağlayamadıkları için eğitimleri ertelenerek geç başlatılan çocuk sayısı azımsanamayacak kadar çoktur. Bu doğrultuda problem cümlesi şöyle belirlenmiştir.

Okul Öncesi Dönemde okulla yeni başlayan çocukların okula uyum sürecinde anne baba tutumlarının etkisi nedir?

2.3. Alt Problemler

Alt problemler aşağıdaki gibidir:

1. Baskıcı/ otoriter anne baba tutumunun 48 aylık çocukların okula uyumu üzerinde etkisi var mıdır?
2. Demokratik anne baba tutumunun 48 aylık çocukların okula uyumu üzerinde etkisi var mıdır?
3. İhmalkâr anne baba tutumunun 48 aylık çocukların okula uyumu üzerinde etkisi var mı?
4. Korumacı anne/baba tutumunun 48 aylık çocukların okula uyum üzerinde etkisi var mı?

3. YÖNTEM

Yöntem bölümünde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada Nitel Araştırma Yöntemleri, Çoklu Durum Deseni ve Araçsal Durum Deseni kullanılmıştır.

Durum çalışması, sınırlı bir sistemin nasıl işlediği ve çalıştığı hakkında sistematik bilgi toplamak için çoklu veri toplama kullanılarak o sistemin derinlemesine incelenmesini içeren

metodolojik bir yaklaşımdır (Chmiliar, 2010). Merriam (2013) ise durum çalışmasını sınırlı bir sistemin derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesi olarak tanımlamaktadır. Öte yandan, Creswell (2007)'e göre durum çalışması; araştırmacının zaman içerisinde sınırlandırılmış bir veya birkaç durumu çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları (gözlemler, görüşmeler, görsel-işitseller, dokümanlar, raporlar) ile derinlemesine incelediği, durumların ve duruma bağlı temaların tanımlandığı nitel bir araştırma yaklaşımıdır

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Kayseri ili Melikgazi ilçesindeki İldem Şehit Abuzer Doğan Anaokuluna devam eden 48 aylık 60 çocuk ve onların anne babaları ile öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise bu okula devam eden daha önce hiç okula ya da kreşe gitmemiş 48 aylık 60 öğrenci arasından uyum sorunu yaşayan 10 öğrenci anne babaları ve öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan ebeveynlerden 48'i anne (%80) ve 12'si babadan (%20) oluşmaktadır. 60 öğrencinin 32'si erkek 28'i kız öğrencidir. 48 Aylık grupta çalışan 3 öğretmende kadındır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Yin (1984) Durum Çalışmalarında veri toplama sürecinden 6 kaynakta bahsetmektedir: 1) Dokümanlar, 2) Arşiv kayıtlar, 3) Görüşmeler, 4) Direkt Gözlem, 5) Katılımcı Gözlem, 6) Fiziksel Yapılar (teknolojik aletler, sanat eserleri ve çalışmada kullanılabilecek diğer fiziksel kanıtlar).

Bu çalışmada;

- Görüşme (Görüşme Soruları Hazırlanmıştır.)
- Direkt Gözlem
- Katılımcı Gözlem Yöntemleri kullanılmıştır.

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmadaki verileri toplamak için okulun 48 aylık grubunu oluşturan sınıflarında sırayla gözlem yapılmıştır. Gözlem sonucu 1.Grupta 3 erkek öğrencinin uyum sorunu yaşadığı 17 öğrencinin uyum sürecinde bir sorun yaşamadığı, 2.grupta 3 kız bir erkek öğrencinin uyum sorunu yaşadığı 16 öğrencinin sorun yaşamadığı 3. grupta ise 3 erkek öğrencinin uyum sürecinde problem yaşadığı 17 öğrencinin yaşamadığı gözlem yoluyla tespit edilmiştir. Uyum sorunu yaşayan çocukların veliler birebir görüşmelere alınmıştır.

Velilere görüşmelerde şu sorular sorulmuştur;

1. Çocuğunuzun yeteneklerini sergilemesi size ne hissettirir?
2. Çocuğunuz hata yaptığında nasıl davranır?
3. Çocuğunuz kendi işlerini yaparken size ihtiyaç duyar mı? (Yemek yeme, Tuvalet ihtiyacını giderme)
4. Çocuğunuz herhangi bir şeyi sizin istediğiniz gibi yapmazsa nasıl tepki verirsiniz?
5. Çocuğunuz ev içinde ve ev dışında sizin koyduğunuz kurallara uymak zorunda olduğunu düşünüyor musun?
6. Çocuğunuz sık sık ağladığında nasıl davranırsınız?
6. Çocuğunuzla ilgili öğretmeninden ne sıklıkta bilgi alırsınız?
7. Çocuğunuzun yetenekli olduğunu düşünüyor musunuz? Cevabınız evetse hangi alanlarda
8. Çocuğunuz amacına ulaşamadığında neler yapar?
9. Çocuğunuz ödüllendirir misiniz? Hangi zamanlarda ve ne sıklıkta?
10. Çocuğunuzun televizyon bilgisayar tablet vb. araçlarla ne izlediğini ya da ne yaptığını biliyor musunuz?
11. Çocuğunuz sürekli gözünüzün önünde olmasını ister misiniz?
12. Çocuğunuza istediğiniz her davranışı kazandırabilir misiniz? Cevabınız evetse nasıl?
13. Çocuğunuz kullandığı eşyaları kim seçer? (oyuncak, mobilya, okul materyalleri)
14. Farklı bir ortama gittiğinizde çocuğunuzun özgür davranmasına izin verir misiniz?
15. Çocuğunuz kiminle, nerde nasıl uyuyor? Yemeğini nasıl yiyor?

Veriler bir uzmana incelenilerek;

4 farklı tipte veli tutumu olduğu görülmüştür, 1. tip veli Otoriter Aile, 2. tip veli Demokrat Aile, 3. tip veli İhmalkar Aile, 4. tip veli Korumacı Aile olarak tespit edilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Okula Uyum ve Uyumsuzluk Oranı

Toplam katılımcı Sayısı	Uyum Sorunu Yaşamayan Katılımcı		Uyum Sorunu Yaşayan Katılımcı	
	Sayısı	Yüzdesi	Sayısı	Yüzdesi
60	50	%83,3	10	%16,6

Katılımcılar incelendiğinde 50 katılımcının uyum sorunu yaşamadığı, 10 katılımcının uyum sorunu yaşadığı görülmüştür. Toplam 60 kişi katılmıştır.

Tablo 2. Okula Uyum Sağlayamayan Çocukların Aile Yapılarına Göre Dağılımı

Otoriter Aile		Demokratik Aile		Korumacı Aile		İhmalkâr Aile		Toplam
Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
3	%30	3	%30	2	%20	2	%20	10

Uyum sorunu yaşayan katılımcılar incelendiğinde 3 kişinin demokratik aileden geldiği, 3 kişinin otoriter aileden geldiği, 2 kişinin korumacı aileden geldiği, 2 kişinin ise ihmalkâr aileden geldiği görülmüştür. Toplamda 10 kişi incelenmiştir.

3.5. Veri Analizi

Bu araştırmada “çapraz durum analizi” kullanılmıştır. İzlenen analiz süreci şu aşamaları takip etmiştir; verilerin dökümü, verilerin okunması, bulguların yazılması ve yorumlanması.

Veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve sonra bir uzman Anne Baba Tutumlarını belirleme formlarını incelemiş, cevaplar doğrultusunda Anne Baba Tutumlarını tespit etmiştir. Anne baba tutumları ve uyumsuz çocuklar ilişkilendirilerek Tablo 1 oluşturulmuştur.

4. BULGULAR

Yapılan incelemelerde Anne Baba Tutumlarının çocukların okula uyum sürecinde belirgin bir etkisi olmadığı görülmüştür.

Altıncaynak ve Akman’ın 2018 yılında yapmış olduğu “OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN OKULA UYUM BECERİLERİNE ANNE BABA TUTUMLARININ ETKİSİ” isimli çalışmaları incelendiğinde; Araştırmancının bulgularına göre anne ve babaların koruyucu ve baskıcı-otoriter tutumları arttıkça çocukların okula uyum becerilerinin azaldığı söylenebilir. Ancak anne ve babaların izin verici ve demokratik tutumları arttıkça çocukların okula uyum becerileri de artmaktadır. Denmektedir. Benim çalışmamda bu durumu destekler bir sonuç elde edilememiş. Anne Baba Tutumları ve Okula Uyumsuzluk arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Avustralya başta olmak üzere farklı ülkelerde yapılan birçok çalışma bireyin okula olumlu başlangıç yapmasının önemli olduğunu göstermektedir. Okula olumlu bir başlangıcın yaşamdaki akademik ve sosyal başarıyı olumlu etkilediği görülmüştür. Kahraman 2018

Hayatın bir provası olan okul, erken çocukluk döneminde bir ilk olması açısından önemli bir yer edinmektedir. Bu yaşlarda yaşanan olumlu ve olumsuz durumlar öğrenim hayatının geri kalan kısmını da olumlu ya da olumsuz etkilemektedir. Türkiye de ve dünyada yapılan çalışmalarda bu durumu destekler niteliktedir.

İlgili alan yazında olumlu ve olumsuz ebeveynlik tutumları ile çocukların gelişim düzeyleri arasındaki ilişkiye yönelik araştırmalar mevcuttur (Altay ve Güre, 2012; Aunola ve Nurmi, 2005; Bascoe, Davies, Sturge-Apple ve Cummings, 2009; Synder, Stoolmiller, Wilson ve Yamamoto, 2003). Ebeveyn tutumları ile çocukların sosyal, psikomotor, bilişsel, duygusal gelişimleri ve akademik öğrenmeleri arasındaki ilişkiye odaklanan bu araştırmalar dolaylı olarak anne baba tutumları ile çocukların okula uyum becerini ortaya koyan çalışmalar kapsamında değerlendirilebilir.

Annelerin çocuk yetiştirme tutumları ile çocukların sosyal becerileri arasındaki ilişkiyi inceleyen Aktaş Özkafacı (2012), demokratik tutumlar ile çocukların sosyal beceri düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu, diğer tutumlar (bakıcı, aşırı koruyucu ve izin verici) ile çocuklardaki sosyal beceri düzeyleri arasında negatif bir ilişki olduğunu vurgulamıştır. Sak, Şahin Sak, Atlı ve Şahin (2015) tarafından yürütülen Okul Öncesi Dönem: Anne Baba Tutumları adlı çalışmada izin verici tutumla anne babaların çocuklarına verdikleri serbestlik ilişkilendirmiş ve bu tutumla büyüyen çocukların kendilerini daha iyi ifade ettikleri belirtilmiştir. Tokol (1996), 3-6 yaşındaki çocukların gelişimsel özellikleri ile anne ve babalarının sahip oldukları tutumlar arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçladığı araştırmada, çocukların bilişsel, dil, özbakım, psikomotor ve sosyal gelişimleri ile anne babaların eğitim durumları ve benimsedikleri tutumlar arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır.

5.2. Sonuç ve Öneriler

Araştırmada sonucunda aile tutumları ve çocukların okula uyum sağlayamamaları arasında anlamlı bir ilişki kurulamamıştır. Alan yazında yapılan konu ile ilgili araştırmalara bakıldığında olumlu aile tutumlarının olumlu sonuçlar doğurduğu, olumsuz aile tutumlarının ise olumsuz sonuçlar doğurduğu görülmektedir. Benim araştırmamda bu ilişkiye rastlanmamasının sebebi çocukların okula uyumsuzluklarının tek nedeninin aile tutumları olmadığıdır.

Başka bir araştırmada derinlemesine incelenmesi gereken bir konudur. Ayrıca yapılan gözlemlerde demokratik aile yapısının uyum sürecinde olumsuz etki göstermesinin nedeni olarak karşımızda söz konusu olan bireylerin birer çocuk olduğu unutulurak demokrasinin

sınırlarının çizilemiyor olmasıdır. İhmalkâr ailelerde çocuğun aidiyet duygusunun gelişmemesidir. Otoriter aileden gelen çocuklarda aile dışında otorite kabul edilmemesi, korumacı ailelerde ise çocukların özgüvenlerinin gelişmemesi, çocukların öz bakımını yapamamaları, güvensizlik vb. durumlardan kaynaklandığı gözlemlenmiştir.

Ayrıca anlamlı bir ilişki kurulamamasının sebebi örneklem sayısının az olması, gözlem görüşme tekniklerinin sınırlılıklarıdır. Araştırmanın sonraki boyutunda uyum sağlayan çocuklar ve aileleri üzerinde çalışılacak ve uyum sağlayanlar ve sağlamayanlar arasında çapraz durum analizi yapılacaktır.

KAYNAKÇA

Aktaş Özkafacı, A. (2012). Annenin çocuk yetiştirme tutumu ile çocuğun sosyal beceri düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ar-El Üniversitesi, İstanbul.

Altay, F.B, Güre, A. (2012). Okul öncesi kuruma (devlet-özel) devam eden çocukların sosyal yeterlik ve olumlu sosyal davranışları ile annelerinin ebeveynlik stilleri arasındaki ilişkiler. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 12 (4), 2699-2718.

Aunola, K.,& Nurmi, J. E. (2005). The role of parenting styles in children's problem behavior. Child Development, 76 (6), 1144-1159. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Haziran 2017 21(2): 419-426

Bascoe, S. M., Davies, P. T., Sturge-Apple, M. L. & Cummings, E.M. (2009). Children's representations of family relationships, peer information processing, and school adjustment. Developmental Psychology, 45(6), 1740–1751.

Chmiliar, I. (2010). Multiple-case designs. In A. J. Mills, G. Eupapas & E. Wiebe (Eds.), Encyclopedia of case study research (pp 582-583). USA: SAGE Publications. Creswell, J. W. (2007). Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches (2. Baskı). USA: SAGE Publications

Doğan S, Kelleci M, Sabancıoğulları S, Aydın D (2008). Bir ilköğretim okulunda öğrenim gören çocuklarda ruhsal uyum sorunları. , 47 - 52.

Kaya, Ö.S. (2014). Okul öncesi dönemdeki çocukların okula uyum düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Merriam, S. B. (2013). Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber (3. Baskıdan Çeviri, Çeviri Editörü: S. Turan). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Özen Altınkaynak, Ş. ve Akman, B. (2019). Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Okula Uyum Becerilerine Anne Baba Tutumlarının Etkisi. Toplum ve Sosyal Hizmet, 30(1), 19-36.

Öznur Işır, Metin İnce, "Tasarım Eğitiminde Workshop Etkinlikleri Üzerine Bir Durum Çalışması", ART/icle: Sanat ve Tasarım Dergisi, 1 (2), Aralık 2021, ss. 180-194.

Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Atı, S. ve Şahin, B.K. (2015). Okul öncesi dönem: anne baba tutumları. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11 (3), 972-991.

https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/ebeveyn-tutum-olcegi-toad_0.pdf